

BỘ CÔNG THƯƠNG CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: **10809** /BCT-KH

V/v trả lời chất vấn của
Đại biểu Quốc hội Dương
Hoàng Hương

Hà Nội, ngày 09 tháng 11 năm 2012

Kính gửi:

- Đại biểu Dương Hoàng Hương
Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Phú Thọ;
- Trưởng đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Phú Thọ.
(Thông qua Đoàn thư ký kỳ họp)

Bộ Công Thương nhận được chất vấn của Đại biểu gửi tới theo Văn bản số 105/SYCV-KH4 ngày 05 tháng 11 năm 2012 của Vụ Công tác đại biểu - Văn phòng Quốc hội với nội dung như sau:

Nhiều cử tri rất bức xúc về thực trạng rau quả, thực phẩm bản, hàng tiêu dùng kém chất lượng thậm chí rất độc hại (như táo, lê tẩm hóa chất, nội tạng gia súc gia cầm thối, đồ chơi trẻ em chứa chất gây ung thư, quần áo có chứa chất lỏng và thuốc gây viêm ngứa...) có xuất xứ từ Trung Quốc được lưu hành tràn lan. Mặc dù các cơ quan thông tin đại chúng cũng đã đưa tin về việc kiểm tra, phát hiện, xử lý nhưng hiện tượng này vẫn ngày càng phổ biến, có thể tìm thấy những loại hàng hóa độc hại như vậy được bày bán khắp mọi nơi và có thể nói rằng ngày nay khó có người dân nào hàng ngày không dùng phải một hoặc một số loại hàng hóa, thực phẩm độc hại như vậy, điều này ảnh hưởng rất lớn tới sức khỏe, tính mạng người dân, nòi giống dân tộc và là vấn đề đã được nêu rất nhiều nhưng vẫn tồn tại ngày càng nhức nhối.

Đề nghị Bộ trưởng cho biết đã chỉ đạo công tác quản lý thị trường như thế nào để xử lý tình trạng như nêu trên, mức độ phát hiện, xử lý so với hiện trạng và khả năng cải thiện mức độ này; giải pháp và lộ trình thời gian để có thể giải quyết triệt để vấn nạn bức bối rất lo ngại này?

Bộ Công Thương xin được trả lời Đại biểu như sau:

Thời gian qua, vi phạm về hàng kém chất lượng, an toàn vệ sinh thực phẩm diễn biến nghiêm trọng mặc dù các cơ quan chức năng liên tục tăng cường kiểm tra, kiểm soát. Hiện tượng sử dụng hóa chất, chất cấm, chất phụ gia có nguồn gốc từ Trung Quốc trong bảo quản và chế biến nông sản, thực phẩm trái quy định tăng lên ngay cả tại các thành phố lớn như Hà Nội, Thành phố Hồ Chí Minh, gây bức xúc trong công luận và ảnh hưởng tới mục tiêu đảm bảo an sinh xã hội của Chính phủ.

Trước thực trạng này, theo chức năng, nhiệm vụ, Bộ Công Thương luôn bám sát chỉ đạo của Chính phủ và Thủ tướng Chính phủ trong việc triển khai các giải pháp phòng ngừa, đấu tranh chống các hành vi vi phạm về an toàn vệ sinh thực phẩm, nhất là các hàng hóa phục vụ tiêu dùng hàng ngày.

Cụ thể, Bộ Công Thương đã và đang phối hợp với các Bộ, ngành liên quan rà soát, sửa đổi, bổ sung cơ chế, chính sách về lĩnh vực an toàn vệ sinh thực phẩm theo hướng hạn chế tới mức thấp nhất các kẽ hở pháp luật và nâng mức xử phạt để tăng tính răn đe. Hiện đã có Luật An toàn thực phẩm và Nghị định số 38/2012/NĐ-CP ngày 25 tháng 4 năm 2012 hướng dẫn Luật An toàn thực phẩm làm căn cứ để các cơ quan chức năng kiểm tra, xử lý các vi phạm trong lĩnh vực này.

Bên cạnh đó, Bộ Công Thương cũng chỉ đạo lực lượng Quản lý thị trường cả nước bám sát diễn biến thị trường, kịp thời phối hợp với các cơ quan như: Bộ Khoa học và Công nghệ, Bộ Y tế, Cục Thú y xử lý các vấn đề nóng, nổi cộm xuất hiện trên thị trường. Cụ thể, lực lượng Quản lý thị trường đã phát hiện, xử lý: Vụ sử dụng gần 1,2 tấn đường cyclamat bị cấm sử dụng trong chế biến thực phẩm và gần 10 tấn nguyên liệu, phụ gia sản xuất bim bim không rõ nguồn gốc, xuất xứ, nhiều loại mang nhãn hiệu Trung Quốc tại Hà Nội; vụ vận chuyển bằng tàu hỏa 241 tấn phân DAP không đảm bảo chất lượng có xuất xứ từ Trung Quốc trị giá 2,4 tỷ đồng tại Yên Bái. Gần đây nhất là các vụ vận chuyển, buôn bán nội tạng gia súc ôi thiu đã bốc mùi hôi thối, thậm chí bằng cả đường hàng không như vụ vận chuyển hơn 400kg nội tạng động vật bốc mùi tại cảng sân bay Nội Bài và vụ vận chuyển gần 1 tấn lòng lợn hôi thối nhập từ Trung Quốc sử dụng chế biến vỏ lạp xưởng tại Hà Nội; vụ vận chuyển 80.000 lọ thuốc kích thích giá đậu Võ Ngân tại Nghệ An.... Về vụ việc phát hiện áo ngực phụ nữ gắn nhãn mác Trung Quốc có chứa chất lỏng có khả năng gây dị ứng tại nhiều địa phương trong cả nước, hiện các Chi cục Quản lý thị trường đã gửi các mẫu xét nghiệm để có cơ sở xử lý.

Về mặt hàng củ, quả nhập từ Trung Quốc chủ yếu là khoai tây và các loại trái cây. Hàng nhập chính ngạch thường đi qua cửa khẩu Tân Thanh, Lạng Sơn, một lượng nhỏ qua Lào Cai, Quảng Ninh, còn lại qua các đường tiểu ngạch nên rất khó kiểm soát chất lượng. Theo chức năng, nhiệm vụ được Chính phủ phân công, việc đảm bảo chất lượng, tiêu chí vệ sinh an toàn thực phẩm đối với mặt hàng này thuộc trách nhiệm của lực lượng Hải quan và Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn. Trong nội địa, lực lượng Quản lý thị trường kiểm tra, kiểm soát và xử lý các sai phạm, chủ yếu là hoa quả, nông sản nhập lậu có nguồn gốc từ Trung Quốc. Trong 9 tháng đầu năm, lực lượng Quản lý thị trường đã kiểm tra, thu giữ gần 100 tấn hoa quả, nông sản nhập lậu các loại.

Thực hiện nghiêm túc sự chỉ đạo của Bộ Công Thương, trong thời gian vừa qua, lực lượng Quản lý thị trường đã kiểm tra, xử lý các vi phạm về hàng kém chất lượng, vi phạm vệ sinh an toàn thực phẩm với kết quả:

- Năm 2009: kiểm tra 13.563 lượt, xử lý 12.030 vụ với số tiền phạt hành chính trên 25,74 tỷ đồng; trị giá hàng tiêu hủy 40,5 tỷ đồng.

- Năm 2010: kiểm tra 11.875 lượt, xử lý 10.472 vụ với số tiền phạt hành chính trên 44,4 tỷ đồng; trị giá hàng tiêu hủy gần 42,8 tỷ đồng.

- Năm 2011: kiểm tra 14.186 lượt, xử lý 12.910 vụ với số tiền phạt hành chính trên 35,8 tỷ đồng; trị giá hàng tiêu hủy 52,8 tỷ đồng.

- 9 tháng đầu năm 1012: kiểm tra 10.215 lượt, xử lý 9.124 vụ với số tiền phạt hành chính là 31,56 tỷ đồng; trị giá hàng tiêu hủy là 43,14 tỷ đồng.

Số liệu trên cho thấy hiệu quả kiểm tra, kiểm soát của lực lượng Quản lý thị trường cũng như sự cố gắng, nỗ lực trong thực thi nhiệm vụ được giao, cụ thể: trong thời gian từ 2009- 2012, dù quân số toàn bộ lực lượng không được bổ sung thêm, nhiều Đội Quản lý thị trường chỉ từ 4-5 người phải quản lý một địa bàn rộng lớn nhưng số vụ kiểm tra, xử lý và số tiền phạt cũng như trị giá hàng tiêu hủy đã tăng theo hàng năm.

Tuy vậy kết quả kiểm tra, xử lý vẫn chưa tương xứng với thực tế vi phạm trên thị trường, chưa hoàn toàn đáp ứng được yêu cầu của Đảng, Nhà nước và nhân dân. Nguyên nhân chủ quan và khách quan được đánh giá như sau: Phương thức, thủ đoạn vi phạm ngày càng tinh vi; đối tượng vi phạm ngày càng đa dạng, sẵn sàng chống trả lực lượng chức năng; chế tài xử lý vi phạm trong một số lĩnh vực chưa đủ sức răn đe; kiến thức và trình độ nghiệp vụ của một bộ phận công chức Quản lý thị trường còn hạn chế; trang thiết bị, phương tiện, kinh phí và nguồn nhân lực của Quản lý thị trường còn thiếu; sự phối hợp giữa các cơ quan chức năng một số lúc, một số nơi còn chưa kịp thời, chưa chặt chẽ.

Giải pháp trong thời gian tới:

- Tiếp tục rà soát, sửa đổi bổ sung cơ chế chính sách, trong đó sớm hoàn thiện những văn bản quan trọng như (i) *Chương trình Quốc gia về chống buôn lậu, hàng giả và gian lận thương mại để định hướng hoạt động và tăng cường hiệu quả kiểm tra, kiểm soát cho các lực lượng chức năng nói chung và lực lượng Quản lý thị trường nói riêng*; (ii) *Hoàn thiện các văn bản pháp luật có liên quan tới hoạt động của lực lượng Quản lý thị trường, nhất là việc hướng dẫn thi hành Nghị định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực sản xuất, kinh doanh hàng giả ngay khi Chính phủ ban hành Nghị định này; tiếp tục rà soát, kiến nghị sửa đổi, bổ sung các văn bản quy phạm pháp luật còn chồng chéo, mâu thuẫn.*

- Nâng cao hiệu quả công tác kiểm tra, kiểm soát:

+ Tổ chức tốt sự phối hợp với các lực lượng chức năng giữa Trung ương và địa phương để tạo thuận lợi cho công tác kiểm tra, xử lý vi phạm về buôn lậu, hàng giả hàng kém chất lượng, có quy định cụ thể phân định rõ trách nhiệm, quyền hạn; cần phân công một lực lượng chủ trì, các lực lượng khác làm nhiệm vụ phối hợp, nhằm nâng cao hiệu quả và tránh sự chồng chéo trong công tác kiểm tra, xử lý.

+ Tiếp tục chỉ đạo các Chi cục Quản lý thị trường địa phương tăng cường công tác quản lý địa bàn, quan tâm chỉ đạo công tác chống hàng kém chất lượng, hàng xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ.

- Nâng cao vai trò của các tổ chức, đoàn thể, nhân dân: Phối hợp chặt chẽ với các hiệp hội, doanh nghiệp và các tổ chức xã hội, bảo vệ người tiêu dùng trong công tác đấu tranh phòng chống kém chất lượng.

- Làm tốt công tác tuyên truyền, vận động để tổ chức, cá nhân không tham gia hoặc tiếp tay cho các hành vi buôn bán hàng kém chất lượng. Hướng dẫn người tiêu dùng trong nước phân biệt hàng sản xuất trong nước với hàng Trung Quốc, phân biệt hàng giả thông qua các triển lãm hàng thật - hàng giả được tổ chức thường niên tại các địa phương. Mặt khác, để giúp người dân phân biệt được hàng sản xuất trong nước và hàng Trung Quốc cũng như hàng hóa do các nước khác sản xuất, Bộ Công Thương đã chỉ đạo lực lượng Quản lý thị trường tăng cường kiểm tra, xử lý vi phạm trong lĩnh vực ghi nhãn hàng hóa. Việc ghi nhãn hàng hóa theo quy định tại Nghị định 89/2006/NĐ-CP ngày 30 tháng 8 năm 2006 của Chính phủ giúp người dân hiểu rõ xuất xứ hàng hóa, tên hàng hoá, tên và địa chỉ của tổ chức, cá nhân chịu trách nhiệm về hàng hoá và xuất xứ hàng hoá để từ đó lựa chọn những mặt hàng có chất lượng và giá cả phù hợp.

- Tăng cường phối hợp kiểm soát hàng Trung Quốc nhập khẩu vào Việt Nam qua đường tiêu ngạch: Lực lượng Quản lý thị trường phối hợp với các lực lượng khác đấu tranh chống hàng nhập lậu, đặc biệt là chuyên đề gia cầm theo chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ tại Công điện hỏa tốc số 1108/CD-TTg ngày 31 tháng 7 năm 2012.

- Hoàn thiện việc xây dựng mô hình điểm về quy trình kiểm tra, kiểm soát chất lượng vệ sinh an toàn thực phẩm bằng các thiết bị kiểm tra nhanh và xe chuyên dụng tại Chi cục Quản lý thị trường một số tỉnh nhằm tăng cường năng lực chống hàng giả, hàng kém chất lượng.

- Công tác xây dựng lực lượng:

+ Về kinh phí, cơ sở vật chất, trang thiết bị làm việc: có cơ chế cấp kinh phí, biên chế, cơ sở vật chất nhằm đáp ứng yêu cầu thực tế trong tình hình mới như nâng định mức cấp kinh phí, có cơ chế hỗ trợ xây dựng trụ sở, trang thiết bị làm việc, phương tiện hoạt động nhiều hơn, tốt hơn, thuận tiện hơn cho lực lượng Quản lý thị trường.

+ Đẩy mạnh cuộc vận động nâng cao chất lượng hoạt động trong toàn lực lượng Quản lý thị trường, tổ chức hoạt động kiểm tra, kiểm soát với tinh thần trách nhiệm cao.

+ Tăng cường công tác đào tạo, tập huấn kiến thức pháp lý, kỹ năng nghề nghiệp cho công chức Quản lý thị trường.

- Về phía người tiêu dùng, trước hết cần nâng cao kiến thức nhận biết hàng kém chất lượng từ chối sử dụng sản phẩm kém chất lượng, mạnh dạn tố giác với cơ quan chức năng các hành vi gian lận thương mại, buôn bán hàng giả, hàng nhái, hàng kém chất lượng để tự bảo vệ quyền lợi của chính mình và góp phần ổn định thị trường hàng hóa trong nước.

Bộ Công Thương hy vọng rằng với sự quyết tâm của Bộ Công Thương, sự chung tay góp sức của cộng đồng sẽ giúp cho hoạt động của Quản lý thị trường trong lĩnh vực này ngày một tốt hơn, tình trạng hàng giả, hàng kém chất lượng sẽ dần được đẩy lùi.

Bộ Công Thương xin cảm ơn Đại biểu và Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Phú Thọ đã quan tâm đến vấn đề trên./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Chủ nhiệm Văn phòng Quốc hội;
- Bộ trưởng, Chủ nhiệm VPCP;
- Vụ Công tác đại biểu-Văn phòng Quốc hội;
- Lãnh đạo Bộ;
- Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn;
- Vụ TTTN, Cục QLTT;
- Lưu: VT, KH (2b).

BỘ TRƯỞNG

Vũ Huy Hoàng